

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Administracji
i Spraw
Wewnętrznych**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
ROZWOJU I PROMOCJI OCHOTNICZYCH
STRAŻY POŻARNYCH
(NR 11)
z dnia 23 stycznia 2025 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych – podkomisji stałej do spraw rozwoju i promocji Ochotniczych Straży Pożarnych (nr 11)

23 stycznia 2025 r.

Podkomisja stała do spraw rozwoju i promocji Ochotniczych Straży Pożarnych, obradująca pod przewodnictwem posła **Bartosza Romowicza (Polska2050-TD)**, przewodniczącego podkomisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– informacja ministra zdrowia w zakresie możliwości odbywania kursów kwalifikowanej pierwszej pomocy przez strażaków ochotników ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

W posiedzeniu udział wzięli: **Agnieszka Tuderek-Kuleta** dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa Ministerstwa Zdrowia wraz ze współpracownikiem, **Grzegorz Szyszko** zastępca komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej wraz ze współpracownikiem oraz **Radosław Bondarczuk** doradca Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Igor Amarowicz** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie.

Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw rozwoju i promocji Ochotniczych Straży Pożarnych. Witam naszych gości. Witam serdecznie zastępcę komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej pana Grzegorza Szyszko wraz ze współpracownikami oraz w imieniu ministra zdrowia witam panią Agnieszkę Tuderek-Kuletę dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa Ministerstwa Zdrowia wraz ze współpracownikami, witam serdecznie. Witam panie i panów posłów.

Porządek dzienny obejmuje dzisiaj informację ministra zdrowia w zakresie możliwości odbywania kursów kwalifikowanej pierwszej pomocy przez strażaków ochotników ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia. Na początku oddam głos pani dyrektor Agnieszce Tuderek-Kulecie, która przedstawi stanowisko Ministerstwa Zdrowia. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa Ministerstwa Zdrowia Agnieszka Tuderek-Kuleta:

Dziękuję bardzo. Dzień dobry jeszcze raz wszystkim państwu. Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeżeli państwo pozwolicie w kilku zdaniach przedstawię stanowisko ministra zdrowia, jeżeli chodzi o możliwość odbywania kursów kwalifikowanej pierwszej pomocy przez strażaków ochotników ze środków NFZ.

Szanowni państwo, zgodnie z ustawą o Państwowym Ratownictwie Medycznym, a dokładnie art. 16 ust. 1 ustawy, minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz minister obrony narodowej zapewniają przeszkolenie pracowników podległych lub nadzorowanych przez nich służb – policjantów, funkcjonariuszy, strażaków oraz żołnierzy w zakresie właśnie kwalifikowanej pierwszej pomocy i uzyskania przez nich tytułu ratownika oraz oczywiście aktualizację wiedzy w tym zakresie. Takie przeszkolenie odbywa się na podstawie rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych i administracji, i ministra obrony narodowej wydawanego w porozumieniu z właściwym ministrem do spraw zdrowia.

Tutaj jeszcze chciałabym dodać, że aktualnie procedowana jest zmiana ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Zmiana ta dotyczy rozdzielenia kwestii dotyczących przygotowania rozporządzeń dotyczących kursów KPP odrębnie przez MSWiA i odrębnie przez MON. Oczywiście te rozporządzenia będą przygotowane wspólnie z ministrem zdrowia,

ale intencją zgłoszonych uwag, zarówno przez MSWiA, jak i MON, było to, żeby to nie było jedno rozporządzenie, tylko żeby były dwa odrębne rozporządzenia ze względu też na specyfikę podległych służb.

Oczywiście, jeżeli chodzi o Ochotnicze Straże Pożarne, to mogą być jednostkami współpracującymi z systemem Państwowego Ratownictwa Medycznego i udzielać kwalifikowanej pierwszej pomocy osobom znajdującym się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, o ile spełnią ustawowe wymagania i zostaną ujęte w rejestrze jednostek współpracujących z systemem PRM.

Jeżeli chodzi o kwestię możliwości odbywania kursów kwalifikowanej pierwszej pomocy przez strażaków OSP, tutaj w naszej ocenie z tych względów, które wymieniłam wcześniej, powinien wypowiedzieć się minister spraw wewnętrznych i administracji jako organ nadzorujący działalność OSP.

Jeżeli chodzi o zakres właściwości ministra zdrowia tutaj należy wskazać na ustawę z sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, która wskazuje, że środki pochodzące ze składek na ubezpieczenie zdrowotne, które jest głównym źródłem finansowania świadczeń opieki zdrowotnej, te środki są gromadzone przez NFZ i przeznaczone są na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej dla ubezpieczonych obywateli, w tym do zapewnienia dostępu do świadczeń zdrowotnych, m.in. w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, leczenia szpitalnego, ratownictwa medycznego, opieki długoterminowej i paliatywnej czy też programów zdrowotnych. Jak powszechnie wiadomo środki te są dystrybuowane przez NFZ zgodnie z planem finansowym na podstawie zawartych umów z podmiotami leczniczymi udzielającymi świadczenia zdrowotne, zapewniając pacjentom dostęp do opieki medycznej. To, co należy podkreślić, to to, że szkolenie personelu nie jest świadczeniem zdrowotnym i takie działania nie są finansowane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

Podsumowując, nie ma aktualnie jakichkolwiek podstaw prawnych, aby kursy kwalifikowanej pierwszej pomocy dla strażaków OSP mogły być finansowane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia. Ochotnicze Straże Pożarne nie są podmiotem leczniczym, natomiast kwalifikowana pierwsza pomoc nie jest świadczeniem zdrowotnym, a ratownicy po PKK też nie wykonują zawodu merytorycznego. Tutaj, tak jak wskazałam wcześniej, myślę, że powinien wypowiedzieć się w tej kwestii minister spraw wewnętrznych i administracji, który pełni nadzór nad OSP i tam powinny być kierowane takie wnioski. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję.

Pierwszy zabiorę głos. Przepraszam, że to będzie bardzo krytyczny głos, pani dyrektor, ale ze stanowiska, które przeczytałem, nic nowego się nie dowiedzieliśmy, to po pierwsze. To, że nadzór nad OSP prowadzi minister spraw wewnętrznych i administracji, to my wiemy. To, że dzisiaj nie ma podstaw prawnych do tego, żeby finansować kursy kwalifikowanej pierwszej pomocy dla strażaków ochotników, to my też wiemy. Celem tej podkomisji jest to, żebyśmy w takim kierunku poszli, żeby znaleźć podstawy prawne, a jeżeli ich nie ma, to jest tworzyć, bo jesteśmy w Sejmie. Jeżeli czytamy ustawę o Państwowym Ratownictwie Medycznym i mamy tam m.in. art. 16, który mówi o tym, że minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz minister obrony narodowej zapewniają przeszkolenie pracowników podległych lub nadzorowanych przez nich służb – policjantów, funkcjonariuszy, strażaków oraz żołnierzy w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy i uzyskanie przez nich tytułu ratownictwa oraz aktualizację wiedzy w tym zakresie, to mamy wprost delegację dla ministra spraw wewnętrznych i administracji oraz ministra obrony, żeby swoich funkcjonariuszy przeszkalali.

Dlaczego dzisiaj o tym w ogóle rozmawiamy? Bo ostatnio na posiedzeniu rozmawialiśmy o programie „Pierwszy ratownik”, który robi zarząd główny OSP. Wielu druhów można powiedzieć, że poświęca bardzo dużą część swojego życia, aby ten program wdrażać. Okazuje się, że system Państwowego Ratownictwa Medycznego w wielu kwestiach jest wyręczany przez strażaków ochotników w zakresie pierwszej pomocy na miejscu zdarzenia. To jest powszechne. Celem tej podkomisji jest to, żebyśmy stworzyli takie ramy prawne, żeby Narodowy Fundusz Zdrowia czy Ministerstwo Zdrowia poczuwało się do tego, żeby finansować kursy kwalifikowanej pierwszej pomocy ze środków publicznych tym strażakom,

ponieważ oni rozwiązują – przepraszam za kolokwializm – problem Państwowemu Ratownictwu Medycznemu.

W związku z tym moje pytanie do pani dyrektor, w której ustawie widzi pani możliwość takich zmian legislacyjnych, które umożliwiałyby finansowanie kursów kwalifikowanej pierwszej pomocy ze środków publicznych dla strażaków ochotników, czy to w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym na przykład poprzez dodanie art. 16a bądź w jakimkolwiek innym dokumencie, innym akcie prawnym? To jest pierwsze pytanie.

Drugie, czy w ogóle Ministerstwo Zdrowia dostrzega taką potrzebę, żeby do systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w sposób formalny wpisać strażaków ochotników i finansować im przeszkolenia z kwalifikowanej pierwszej pomocy? Tylko powiem, że recertyfikacja dla strażaka ochotnika kursu kwalifikowanej pierwszej pomocy kosztuje 850 zł. Jeżeli mamy w małej jednostce średnio od 30 do 50 druhów, którzy są gotowi do wyjazdu, są strażakami ratownikami w myśl przepisów poprzedniej ustawy o OSP bez nowelizacji, to kilku, od 3 do 5 jest po kursie KPP, co w skali małej gminy piętnastotysięcznej daje ok. 30 do 40 strażaków, którzy muszą przejść przeszkolenie. To rodzi dla gminy bądź dla OSP koszt. Dla takiej gminy ok. 20–25 tys. zł. Jeżeli pomnożymy to razy ilość gmin w Polsce to wychodzi, że są to miliony złotych. Wydaje mi się, że temat jest jak najbardziej ważny i dlatego o nim w ogóle rozmawiamy.

Reasumując, po pierwsze, czy widzi pani dyrektor konieczność zmiany przepisów w tym zakresie? Po drugie, w których ustawach albo których innych przepisach prawa takiej zmiany trzeba by dokonać?

Czy ktoś z państwa posłów chciałby zabrać głos? Pan przewodniczący Sosnowski, bardzo proszę.

Posel Zbigniew Sosnowski (PSL-TD):

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, panie komendancie, zacni, dostojni goście, panie i panowie, otóż szanowna pani dyrektor, już byłem przekonany na początku pani wypowiedzi, bo zasad do końca nie znałem, że za chwilę pani powie, że z Narodowego Funduszu szkolimy w skali roku określoną ilość strażaków, ale końcowa wypowiedź pani dyrektor wyjaśniła mi wszystko. Powiem szczerze, że jestem trochę zdziwiony, zaskoczony i trochę zniesmaczony, bo mi się wydaje, że w naszym państwie naturalną rzeczą powinno być, że Narodowemu Funduszowi Zdrowia, jak i Ministerstwu Zdrowia powinno zależeć na tym, żeby jak najwięcej ludzi w Polsce było przygotowanych do udzielenia tej pierwszej pomocy. Ministerstwo zapewne zdaje sobie sprawę, że szczególnie w jednostkach krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego są strażacy, którzy muszą być przeszkoleni. Jeśli będą ci strażacy przeszkoleni i co najważniejsze – dobrze przeszkoleni, to będzie dobrze dla państwa i dla obywateli.

Dlatego też, popierając głos mojego przedmówcy, myślę, że ten art. 16 już daje prawo ministrowi do tego, żeby na podstawie jakiegoś podpisanego porozumienia, a potem wydanego udało się pozyskać te pieniądze i jeśli nie wszystkich, to przynajmniej wspomóc szkolenie strażaków z pieniędzy publicznych, które są w dyspozycji Narodowego Funduszu Zdrowia.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z pań i panów posłów jeszcze chciałby zabrać głos? Nie widzę.

To, jeżeli mogę, proszę bardzo panią dyrektor Agnieszkę Tuderek-Kuletę, dyrektora Departamentu Bezpieczeństwa Ministerstwa Zdrowia, o odpowiedź na pytania.

Dyrektor departamentu MZ Agnieszka Tuderek-Kuleta:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, ja powiem z perspektywy ministra zdrowia, zaczynając od tego art. 16. Tam jak najbardziej jest podstawa, ale dla ministra obrony narodowej i ministra spraw wewnętrznych. Jak państwo przeczytacie: „minister spraw wewnętrznych i minister obrony narodowej zapewniają przeszkolenie pracowników podległych lub nadzorowanych przez nich służb”. To jest jak najbardziej podstawa do tego, żeby zarówno minister spraw wewnętrznych, jak i minister obrony narodowej mógł takie kursy finansować ze środków będących w dyspozycji zarówno jednego ministra, jak i drugiego.

Tak jak wcześniej wskazałam Narodowy Fundusz Zdrowia nie ma podstaw do tego, żeby finansować kursy kwalifikowanej pierwszej pomocy, kursy, które nie są świadczeniem zdrowotnym.

Ratownicy OSP nie udzielają świadczeń zdrowotnych, nie są personelem medycznym i tutaj nie ma możliwości finansowego... To nie chodzi o zmianę przepisów, ponieważ to, co wykonują strażacy OSP, musiałoby być świadczeniem zdrowotnym, a na dzisiaj nie jest i nie będzie, bo po kursie KPP można udzielać tylko tzw. zaawansowanej pierwszej pomocy.

Jeżeli chodzi o współpracę to jak najbardziej system Państwowego Ratownictwa Medycznego wspiera się jednostkami współpracującymi. Jeżeli taka jednostka wpisana jest do systemu może udzielić wsparcia, bo to nawet nie można powiedzieć, że dyspozytor może zadysponować jednostką współpracującą, bo tak naprawdę może zapytać jednostkę współpracującą czy jest w stanie pomóc i będzie w stanie pomóc. Natomiast my ze swojej strony, jako Ministerstwo Zdrowia, pomimo braku możliwości finansowego wsparcia kursów KPP... Tak jak też wspominałam, tak naprawdę ta kwalifikowana pierwsza pomoc jest wykorzystywana czy przydatna w służbach, w organizacjach takich, jak właśnie Straż Pożarna, jak inne jednostki, które powiedzmy szczerze, nie są podległe ministrowi zdrowia. Tak naprawdę takich osób po kursie kwalifikowanej pierwszej pomocy jest najwięcej w jednostkach zarówno ministra spraw wewnętrznych, jak i ministra obrony narodowej.

To, co jeszcze chciałabym podkreślić, to to, że po pierwsze, jak najbardziej system Państwowego Ratownictwa Medycznego współpracuje z jednostkami, które są wpisane do rejestru. Natomiast, po drugie, my też prowadzimy pewne działania, może nie finansowe, ale też na zasadzie wsparcia w zakresie może włączenia ratowników OSP do systemu, ale też umożliwienia takiej współpracy polegającej na udostępnieniu informacji dotyczących miejsca zdarzenia w kontekście też programu „Pierwszy ratownik”. Tu prowadzimy współpracę m.in. z zarządem głównym OSP, polegającą na tym, żeby ta współpraca między dyspozytorami a tymi pierwszymi ratownikami wyglądała w ten sposób, żeby faktycznie ten ratownik wiedział i w pierwszej kolejności szybko dotarł na to miejsce.

Tutaj myślę, że nie muszę podkreślać, ale jak najbardziej podstawę prawną do finansowania dzisiaj kursów KPP ma zarówno minister obrony narodowej, jak i minister spraw wewnętrznych, bo mówimy o kursach KPP dla jednostek podległych tym służbom. Natomiast minister zdrowia nie ma podstaw prawnych do tego, żeby takie działania były finansowane z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Dziękuję, pani dyrektor. Będę drażył temat dalej, bo pytania były dwa. Jedno, czy Ministerstwo Zdrowia widzi potrzebę zmiany przepisów w tym zakresie? Po drugie, w której ustawie?

Bardzo proszę, pan przewodniczący Sosnowski.

Posel Zbigniew Sosnowski (PSL-TD):

Szanowna pani dyrektor, proszę nie odbierać tego, że tutaj ad personam się odnoszę. Reprezentujemy akurat z kolegą bardzo mocno Ochotnicze Straże Pożarne i nam zależy, żeby jak najwięcej strażaków było przeszkolonych, a to będzie możliwe tylko wtedy, kiedy ten dostęp do środków będzie ułatwiony.

Nie do końca zgadzam się z pani wypowiedzią w jednym kontekście tylko, otóż pani zwróciła uwagę w swojej wypowiedzi, że to Ministerstwo Zdrowia poprzez służby medyczne jest w kontakcie ze służbami operacyjnymi, mam na myśli strażackie i tam zapadają decyzje, że mają podjąć działania czy nie. Zapewniam panią, że sytuacja jest odwrotna – najczęściej w wielu wypadkach, które mają miejsce w Polsce, to strażacy są pierwsi na miejscu zdarzenia i tam nikt nikogo nie pyta, czy podejmować decyzję o ratowaniu drugiego człowieka, tylko zjawiają się strażacy, natychmiast przystępują do akcji ratowniczych i najczęściej, co jest naturalne, to tutaj nikomu nie ujmuję, dojeżdża karetka pogotowia i wtedy profesjonalni ratownicy udzielają tej pomocy, ale tej pierwszej pomocy w tych pierwszych minutach udzielają strażacy. Dlaczego? Bo to oni są najczęściej najbliżej tego zdarzenia, bo jednostka OSP jest w krajowym systemie, jest w każdej gminie, jedna albo kilka, a karetka pogotowia często oddalona jest o kilkanaście albo kilkadziesiąt kilometrów i trzeba tę trasę pokonać. To jest ta różnica czasowa.

Dlatego też warto, żeby w ministerstwie też zdawano sobie sprawę, że to jednak ta rzeczywistość, a przepis troszeczkę chyba się jednak rozwijają.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Jeszcze tylko dopowiem, że zgodnie z prawdą, pani dyrektor, pani powiedziała, że strażacy ratownicy OSP nie udzielają świadczeń zdrowotnych. 100% prawdy, ale to nie oznacza, że to, co powiedział pan przewodniczący Sosnowski, jakby tego nie nazywać w myśl przepisów prawa, udzielają pierwszej pomocy na miejscu zdarzenia. Dzisiaj nam chodzi o to, żeby znaleźć ramy prawne do tego, żeby tych ratowników wyszkolić jeszcze bardziej, wyspecjalizować, żeby udzielali świadczeń medycznych – nawet nie w myśl przepisów obecnej ustawy – w sposób jak najbardziej profesjonalny. Stąd jeszcze raz, jeżeli mogę panią prosić o odpowiedź, czy Ministerstwo Zdrowia widzi konieczność, potrzebę, aby finansować kursy kwalifikowanej pierwszej pomocy dla strażaków OSP ze środków publicznych, w tym ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia? Jeśli tak, to w których przepisach ustawy, czy też ustawy o PRM, należałoby dokonać zmian?

Posel Zbigniew Sosnowski (PSL-TD):

Jeśli mogę?

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Bardzo proszę.

Posel Zbigniew Sosnowski (PSL-TD):

Zanim udzieli pani dyrektor odpowiedzi, bo myślę, że tu z kolegą się akurat zgadzamy, odpowiedź z pani strony jest jasna w tej chwili, aczkolwiek kolega pyta dalej. „W Narodowym Funduszu Zdrowia proszę pieniędzy nie szukać, pieniądze na szkolenia KPP ma minister spraw wewnętrznych”, jeśli chodzi akurat o nasze służby, a my jednak tutaj..., mój kolega szczególnie dąży, a może jednak znajdziemy ścieżkę, żeby jeszcze i Ministerstwo Zdrowia dołożyło. Przepraszam, nie ułatwiłem pewnie specjalnie, ale zrozumiałem pani wypowiedź: „nie ma pieniędzy w NFZ i tam ich nie szukajcie”, a tu kolega jednak dąży, bo chcielibyśmy znaleźć tam trochę.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Ja już tak mam, że dążę do końca, tak że jeżeli mogę bardzo proszę panią dyrektor o odpowiedź.

Dyrektor departamentu MZ Agnieszka Tuderek-Kuleta:

Dziękuję bardzo. Oczywiście, ja tutaj, to co pan też powiedział, nie ujmuję roli strażaków, ponieważ, jak wiemy, na miejscu wypadku zazwyczaj pojawiają się pierwsi i też prowadzą takie działania typu: konieczność wyciągnięcia poszkodowanego z samochodu czy z jakiegoś zdarzenia, czy potrzeba zabezpieczenia. Oczywiście Ministerstwo Zdrowia w żaden sposób nie ujmuje tej roli, którą strażacy, czy PSP, czy OSP wykonują i to też widać, jeżeli chodzi o współpracę już taką na poziomie po prostu prośby dyspozytora o zadysponowanie, już nie mówimy o jakimś wypadku, ale tutaj też mówię o zdarzeniach takich bardziej izolowanych w sytuacji, kiedy jest potrzeba pomocy ze strony strażaków.

Natomiast, szanowni państwo, ja będę powtarzać to, co mówię. W naszej ocenie nie widzimy możliwości zmiany ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym – właściwie to nie powinna być zmiana ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, tylko ustawa o świadczeniach finansowanych ze środków publicznych – zmiany tej ustawy, a chociażby ze względu na to, że tak jak mówi sama ustawa, mówimy o świadczeniach zdrowotnych. Natomiast, jak wielokrotnie tu podkreślałam, kwalifikowana pierwsza pomoc nie jest świadczeniem zdrowotnym.

Myślę, że tutaj będę do tego wracać, ustawa o PRM-ie daje podstawy do tego, żeby to mogło być finansowane przez organy, których jednostki podległe zatrudniają czy w tych jednostkach podległych są ratownicy po KPP. Tutaj jeszcze raz powtórzę – MSWiA i Ministerstwo Obrony Narodowej. Natomiast my ze swojej strony nie widzimy możliwości finansowania kursów KPP ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Bartosz Romowicz (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Teraz czuję się usatysfakcjonowany odpowiedzią, pani dyrektor, bo już wiemy, w której ustawie i wiemy, że Ministerstwo Zdrowia nie widzi konieczności zmian w tym zakresie.

Czy ktoś z pań i panów posłów lub gości chciałby jeszcze zabrać głos? Nie widzę.

W związku z tym stwierdzam, że porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia został wyczerpany.

Zamykam posiedzenie podkomisji.

Dziękuję państwu za obecność, pani dyrektor, państwu z Ministerstwa Zdrowia, panu komendantowi i przedstawicielom Komendy Głównej, paniom i panom posłom.

Zamykam posiedzenie podkomisji stałej do spraw rozwoju i promocji Ochotniczych Straży Pożarnych.